

„Edinost“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
rodbi brez priložene naročnine se uprava
ne obračuna.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nč);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petito. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana osmurnice in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.
Vsi donosi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina, reklamacije in oglase spre-
jema uredništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšertov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

V Trstu, 3. januarja 1900.

Še nekoliko besed bi radi pridodali k
izvajanjem v prvi številki tega leta, ~~ko~~
stane kolikor le možno jasno rojakom drugod:
kako obsežna je naloga voditeljem tržaškega
slovenstva in kakova mora biti taktika, kijo
apodiktirano zahteva ta naloga.

Večina rojakov drugod — v kolikor se
sploh zanimajo za naše borbe — so tega kri-
vega menenja, da se delokrog političnega
društva »Edinost« razteza le na mesto trža-
ško in njega okolice. To krivo menenje je
glavnim vzrokom, da navadno sodijo kri-
vično in ne vedo ceniti mučnega in obsežnega
narodnega dela, ki se vrši tu v Trstu. Sta-
vili bi, da jih je bore malo izven Primorja,
ki bi vedeli, da dobre 3 četrtine svojega dela,
skrbí in žrtev politično društvo »Edinost«
posveča nesrečni Istri! Ako bi gospoda ho-
teli primerno poštovati ta moment, bi vse
drugače sodili o delu političnega društva
»Edinost« in ne bi govorili o tem, kako
zgubljamo »rušo za rušo«, ampak bi videli
tudi, kako društvo »Edinost« po svoji moči
gre na roko istrskim junakom-voditeljem, da
morejo ped za pedjo reševati našo sveto rušo.
Ako bi mi smeli govoriti o vsem, ako bi
smeli povedati tudi ono, kar ni za javnost,
pa smo uverjeni, da bi marsikdo, ki je imel
dolej le dovtipa za nas in naše delo, kar
debelo gledal in bi se opravičeval: Na kaj
takega seveda nisem mislil!

In ako bi se bilo rojakom — vsaj vo-
diteljem in novinarjem — vredno zdalo, da
bi se malec bolje poučili o naših svareh, bi
tudi drugače sodili o našem listu, o njega
namenih in njega taktiki. Jako jednostavno je
tisto vprašanje, v katerem tiči tista sila, tista
vis major, ki si v slovenskem življenju našem
podreja vse drugo in ki toli tesno spaja vse ro-
dodolube v Istri v trdno falango; in to vpra-
šanje je: ali naj rešimo Istro, ali je
vredno, da doprinesemo žrtev za
ohranitev te pokrajine slovanstvu,
ali pa naj pustimo vse skupaj?!
Kako mislijo rojaki, ne vemo, mi pa smo tega
menenja, da avstrijsko slovanstvo, zlasti pa
Jugoslavlani morajo napeti vse sile in se ne
smejo ustrašiti nobene žrtve, da si rešijo in
ohranijo to pokrajino. Le-to naše menenje je
lahko podpreti z nepobitnim slovanskim
argumentom, z ozirom na skupni slovanski interes.
Mi moramo rešiti Istro ne le radi njenih par

stotisoč slovanskih duš, ne le radi tega, ker
ne smemo zgubiti nobene slovenske duše več,
tudi tudi radinje zemljepisne lege,
ki je tako važna, da vsa Evropa po-
željivo obrača svoje oči tu-sem
doli in bi gotovo navstalo veliko klanje, ako
bi nesreča hotela, da bi trebalo vnovič re-
ševati vprašanje: kdo bodi definitivni gospo-
dar tej pokrajini?! To je menda zadosten ar-
gument, ki zahteva, da se Jugoslavlani ne
smemo ustrašiti nobene žrtve, potrebne za
rešitev pokrajine istrske. Premiso imamo to-
rej: Istro moramo rešiti in jo nerazvezno
pridružiti naši jugoslovanski narodni skupini.
Iz vsake premise pa treba izvajati zaključke:
logične in naravne. Čim sem se odločil, da
izvršim kako delo, moram takoj misliti na
sredstva, ki bodo najprimernejša za moje na-
mene, na pola, po katerih najhitreje in —
kar je še veliko važneje — najzanesljiveje
pridem do postavljenega si cilja. Vprašanje,
aa katero si neizogibno moramo dati točen in
odločen odgovor, bi bilo torej: kje je sred-
stvo in kaka bodi pot, po kateri najhitreje in
najzanesljiveje dosežemo narodni preporod
Istre? Ne, nam niti ni treba mnogo razmi-
šljati radi tega odgovora: odgovor že
imamo v obstoječih razmerah, obupnih v vsakem pogledu, v ma-
terijalnem in kulturelnem, v raz-
merah, ki imajo morda svoj pen-
dant jedino le v onih nesrečnih
krajih, kjer izvestne pijavke vrše
svoje — civilizatorično delo!! Ra-
zmere, kakor jih je v Istri ustvarila nesrečna
latinska oligarhija in kakor jih podpira ne-
rečni vladni zistem, so take, da na reše-
nje niti misliti ne smemo, ako na
delu rešenja niso združene vse
sile našega rodu. Brez koncentracije
vseh močij, brez absolutne sloge mej rodo-
ljubi, zlasti pa med posvetnim razumnštvom
— čegar število je, žal, še jako nedostavno
— in duhovščino, ne bi mogli niti loj dnij
vzdržavati tega hudega boja, ki vira v
Istri mej zatiralec in rešitelji!! Tako stoje
stvari in po tem stanju stvari je tudi dano
postopanje pol. društvu »Edinost« in našem
listu! In oglasi naj se oni, ki ne bi hotel
pripoznati, da so motivi, ki nas vodijo in nam
odločajo taktiko, plemeniti, veliki, slovanski!

Slovenci in Hrvatje imamo torej pred
vsem izvršiti veliko nalogo: zagotoviti slo-

vanstvu to važno pozicijo ob Adriji, temu
biserju, po katerem neprestano poželjivo obrača
svoje oči vedno gladni Italijan in v svoji
ekspanzivnosti narodno požrešni Nemeec. Tej
veliki nalogi, tej ideji jugoslovanske celokup-
nosti, temu vzvišenemu cilju podrejammo mi
vse svoje osebne nazore, vsa druga vprašanja!
Narodom, ki žive v takih razmerah, v
kakoršnjih živimo mi, mora biti vendar prva
skrb: da si zagotovi življenje, da si zavaru-
jejo narodno posest in da si izvajajo revindika-
cijo pravice, da si pribore zopet, kar jim je bilo
ugrabljenega, česar so bili oropani. Najprej
treba imeti hišo in ko bomo imeli to, bomo
mislili na nje notranjo uredbo! Le tako po-
stopanje je logično in narod, ki je toli stra-
sten, da se ne more pokoriti zahtevam take
logike zdravega narodnega egoizma, tak nar-
od ima v samem sebi največega sovražnika
in je zgubil pravico tožiti druge, ko je za-
pravi življenje in pogoje za razvoj in napredek.

Kdor je blage volje in mu je v sre-
slovenski patrijotizem močnejši, nego strast,
provzročena po vsakdanjih domačih bojih,
mora nas umeti, ko smo mu obrazložili misli
in skrbí, ki so nam vodilne. Slovenski rodo-
ljub, ki je blage volje, kateremu se zdi cilj,
za katerega se borimo mi, tudi tako imeni-
ten, kakor je nam, ta nas ume in nam bo
hvaležen in nas bo podpiral po svoji moči.
Najmanj pa, kar smemo zahtevati od slo-
venskega sveta sploh, bi bilo, da ne zamer-
jajo onim, ki so se z vsem srecem svojim
posvetili označeni veliki ideji in ki ne morejo
drugače, nego da tudi vso svojo taktiko ure-
jajo tej veliki nalogi v prilog.

Trst, dne 4. januarja 1900.

Dopolnilna deželnozborska volitev, ki se
je vršila v velikem posestvu goriškem v sled
odstopa grofa Alfreda Coroninija, je izpala
srečno in na čast volilec te skupine. Že iz
sinočne številke tega lista so čitatelji izvedeli,
da je bil izvoljen naš slovanski kandidat, mož,
ki so si ga izbrali veleposestniki sami, gospod
Oskar Gabršček, župan v Tolminu. —
No, sinoči, že po zaključku lista, smo pre-
jeli iz Gorice še nastopno kratko brzojavko:
«Gabršček 105, Lanthieri 50. Vladina
agitacija ni bila šenikdarta kšna».
Ta lakonična brzojavka govori mnogo in
nas sili, da malec postojimo pri tej volitvi,

v kateri je imela skrit svoj zaklad — —
svojo sliko.

Nestrpno sem pričakoval, da obotavlja-
joča se starija razgrne sliko na mizi pred
menoj. Konečno jo je rešila vseh ovojev in
gledal sem pred seboj sliko »Marije ven-
čane«, sliko nadzemske lepote. Žal, da ni
bila cela, ampak manjkalo jo je dobri dve
tretjini; ukončal jo je bil požar, ko je Jerina
hiša pred leti gorela. Mnogo imetja ji je zgo-
rela, ali tega ji ni bilo mar, da je le rešila
svojo dragoceno sliko.

Slika je kazala Marijo, ko jo venča sv.
Trojica, in umetnik ji je bil vlil ono vzviše-
nost, ki diči zlasti slavne laške slikarje. Iz-
vedenec je precej uganil, da je slika iz poz-
nejše beneške šole.

«Le strmite in čudite se!» Opozorila me
je Jera, ko sem dolgo, molčé in občudovaje
stal pred sliko, ki je kljub nepopolnosti svoji
napravila čudovit utis na moje sree.

«Tudi jaz sem strmela, ko sem jo vi-
dela prvič pri stricu, nič manje nego vi se-
daj. Ko pa sem izvedela njeno skrivnost, ni-
sem je več občudovala, ampak kar oboževala
sem jo, če je smeti tako imenovati ono če-
ščenje in žisljanje, ki sem je imela do te
slike».

Med tem je mlado dekletce prineslo ma-
joliko vina, kar je še bolj utrdilo v meni

Najprej besedo na adresu gospoda grofa
Karola Lanthierija. Treba nekoliko. Mož ima
skoro vsa svoja posestva na slovenski zemlji
in mej slovenskim narodom tudi živi — pa
naj že bo v Vipavi, Rihemberku ali Gorici
—; rekli bi torej, da je njega interes spojen
z narodom slovenskim. In res je bilo tudi ta-
kih časov, ko se je dozdevalo, kakor da ple-
meniti mož nekaj čuti v sebi kakor ljubezen
do slovenskega rodu. Oni seveda, ki so dobro
poznali gospoda grofa, so vedeli, da so to le
— «muhe», kakor se zaporedoma porajajo in
zginevajo v abderitstvu življenja v malih kra-
jih po deželi, nikdar pa pojav prepričanja ali
trdnih političnih in narodnih načel. Zameril
pa mu ni nikdo njega elasticitete v mišljenju,
ker so ga poznali. Niti o zadnjih državno-
zborskih volitvah se nismo čudili posebno, ko
je gospod grof Lanthieri dal besedo, da bo
glasoval za Coroninija in je potem glasoval
za — Coroninijevega nasprotnika. Sploh smo
nastopanje tega gospoda v javnem življenju
jemali dosedaj — kakor se pravi — bolj na
«lahko ramo» in ga nismo tehtali s tisto teht-
nico, s katero se tehtajo — resni politiki.

Danes na ga pozna slovenski svet od
druge, nekoliko resneje strani. Toliko poli-
tiške naobrazbe in poznanja razmer mu smemo
vendar prisojati, da more umeti usodne po-
sledice, ki bi neizogibno navstale za sloven-
ski del dežele — in ne le v narodnem, am-
pak tudi v materijalnem pogledu
— ako bi se sedanje številno razmerje v de-
želni zboru goriškem spremenilo le za je-
den sam glas Slovincem na škodo. Le par
let naj bi trajalo tako poslabšano razmerje in
škoda bi bila tolika, da bi se šele v dolgih le-
tih dala popraviti — ali pa nikdar! Le sov-
ražnik našega naroda more torej želeli take
spremembe. In gospod grof Karol Lanthieri
je med tistimi, ki želé take spre-
membe! Ako bi je ne želel, bi bil z indig-
nacio odbil kandidaturu, bi bil pokazal vrata
— sovražnikom slovenskega naroda. On ni
storil tega in s tem se je izjavil solidarnim z
našimi sovražniki. Razmerje mej njim in na-
šim narodom je postalo jasno. Konsekvence
si gospod grof lahko sešteje na prstih. Sam
je skočil iz naroda, narodu pa ne ostaja dru-
zega, nego da vsprejme ta afront in uredi
svoje postopanje do gospoda grofa tako, ka-
kor mora biti proti vsem onim, ki so prija-
telji in somišljeniki njegovih sovražni-

misel, da je Jera vestna prijateljica starodav-
nih šeg in navad.

«Pijva, vince je domačega pridelka; malo
rezko res, a vendar se pije prijetno». Tako in
enako me je nagovarjala starka, kateri ne bi
bil prisodil toliko poezije, kakor sem je vi-
del na njej tekom jedne ure.

Ko se je okrepcala in tudi mene pri-
jazno potregla, začela je nekako tako-le:

«Bilo je v predzadnjem desetletji sedem-
najstega stoletja. Nad pletrijskim samostanom
se je širilo jasno poletno nebo. Obširno zi-
dovje se je zlatilo v žarkih zahajajočega solnea.

V tej dobi so očetje jezuiti gospodarili v
samostanu, ki so vso okolico spremenili v
cvetoči vrt. Okrog samostana so se vrstili
bujni nasadi evetja; na vrtu so duhteli eve-
toči oleandri, pravo čudo za tedanje ljudstvo.
Sanjavo je žuborel vodotoč po umetni strugi
čez samostanski vrt ter zalival bujni bršljan,
ki se je spenjal po obrežju. Pobistri vodice pa
sošvigale pisane postvri loveče komarje in mu-
šice, ki so v gostih trumah rajale nad površjem.

Zamišljeno so zrle temno-zelene smreke
preko obzidja na vrt, kjer so duhtele vedno
zelene ciprese, kjer so polnile vonjajoče li-
mone obližje s prijetno dišavo.

V bližnjem grmu pa je slavec poskušal
po dolgem molku svoje melodije. — — —
(Pride še).

PODLISTEK.

Samostanska slika.

— Povest. —

Spisal Janko Kotlár.

Oče Evzebij pa je imel navado, da ni
nikogar puščal v svojo spalnico. To je bilo
njegovo svetišče, katero je varno zaklepal,
kadar je hodil zdoma v gozd nabirati razno-
vrstnih zelišč. Da-si mlado dekletce, sem
vendar naglo opazila to in večkrat me je
skušnjava premagovala, da sem hotela iti po-
gledat v njegovo spalnico, ali vselej zaman.

Tako so minila leta. Kar nenadoma
mi je bilo dvajset let.

Neko jutro — bilo je prve pomladne
dni — me je stric Evzebij pozval k sebi v
svojo — — — spalnico.

Na tleh na mahu, ki je bil pregrnen z
belo ruho, je ležal moj stric upalih lic. Težko
je sopal, obraz se mu je svetil, oči so mrklo
zrle v mene in težko sem umela, ko me je
začel tolažiti vidé, da hočem plakati.

Stric Evzebij umira; to sem vedela ta-
koj. Ali to mi je prišlo prenenadno, moj um
ni mogel umeti tega.

«Jerica, ne boj se! Kadar zatisnem oči,
idi v vas, da pridejo ljudje, ki me pokop-
ljejo; ti pa se po pogrebu vrni v rojstno
hišo, ostani pridna kakor si bila in srečna

boš». — Glas mu je opešal in usta mi
se mu gibali, ali govoril ni.

Čez nekaj časa je nadaljeval: »Ne pla-
kaj! Še zgodbo te slike, ki visi nad mo-
jim vzglavjem, ti moram povedati».

O teh besedah sem se vsklonila ter za-
zrla krasno, zorno sliko na steni, ki je zakri-
vala malo ne vso steno.

Z slabotnim glasom mi je pripovedoval
stric Evzebij povest o sliki, kar mu je be-
seada zastala in ni ga bilo več — — —
Čez dva dni sem ga spremila k zadnjemu po-
čitku ter se še tisti dan preselila v domačo
vas, v rojstno hišo. Se vé: sliko sem vzela
seboj, kakor tudi kozi, ki ste neprestano me-
ketali za ranjim gospodarjem».

«Kje je sedaj tista slika?» sem pretrgal
govor zgovorne žene.

«Kje? zgorela je, malo, ne popolnoma.
Ako jo želite videti, pa idite z menoj, saj je
videti mojo kočo. Čašo vina nama prinese
hči moje nečakinje in lahko boste strmeli nad
umotvorom, nič manje pa nad mojo po-
vestjo».

Njena ponudba mi je bila jako po volji,
torej sem jo vsprejel le z veseljem.

Čim sva dospela do hiše, sem poznal, da
je gospodinja vzor snage in reda. Še bolj pa
sem se čudil, ko sem stopil v sobo.

Jera je izvlekla ključ ter odprla omaro,

kov. To pa naj si zapomnijo tudi vsi prijatelji, kolikor jih gospod grof ima še eventualno po vipavski dolini.

«Vladna agitacija ni bila še nikdar takšna!» Torej tudi vladni zistem je želel, kar so želeli prijatelji grofa Lanthierija, tudi on je hotel spremembe, ki bi slovensko večino dežele obsodila v obnemoglost: politično in narodno, in ki bi nje materialno položeno postavila v nevarnosti, ki se v hipu niti preračunati ne dajo! Dejstvo, ki govori iz zadnjega stavka gornje brzojavke, je sicer usodno, ali poročilo je povedalo le, da je ostalo vse pri starem! Ministri prihajajo in odhajajo, fluktuacija političnega življenja v Avstriji je silna, ali jedna točka je nepremična v šumenju in penjenju valov: vladni zistem na Primorskem. Vladna agitacija na tej volitvi pa bodi tudi goriskim Slovincem v resen memento, da odprejo oči, da bodo videli vso nevarnost v združenih močnih nasprotnikih, da se pobotajo mej seboj: da bo zjedinjena falanga stala proti zjedinenim neprijateljem.

Politični pregled.

TRST, 4. januarja 1900.

K položaju. Vsi listi, ki smo jih danes dobili v roke, povdarjajo, da je z uveljavljanjem najodlojznejše med vsemi predlogami o nagodbi z Ogersko — s predlogo o porazdeljenju užitnin — naloga sedanjega ministerstva zaključena in da je prišel zanje trenotek — odhoda. Istotako soglasno javljajo listi, da načelnik bodočemu ministerstvu — ki bo tudi ministerstvo uradnikov in ima stopiti na torišče v malo dneh — bo minister za notranje stvari v ministerstvu Claryjevem, gospod Körber, ki dobi nalog, da dovede parlament zopet na pot dela, jezikovno vprašanje do rešenja in po ugledeju parlamentarnih odnošajev odpre pot do parlamentarnega ministerstva.

«Information» piše n. pr., da v enem delu dunajskega novinstva že zvone zadnje uro sedanjemu ministerstvu; vendar pa se utegne stvar še nekoliko vleči. Naravno je, da je čuti sedaj raznih kombinacij glede sestave novega ministerstva, no, v resnici resna kandidata sta le bivša ministar pl. Körber in bar. Gautsch. Da si bo prihodnje ministerstvo tudi uradniško, vendar se bo razlikovalo po svoji veliki nalogi (Tu označuje «Information» to nalogo, kakor smo rekli že gori) in nadaljuje, da bo torej naloga prihodnjemu ministerstvu eminentno politična. Vendar pa bo za slučaj — da tudi ta poskus za ustanovljenje normalnih odnošajev ponesreči — določeno že v naprej, kaj se ima zgoditi potem, a to ne bo ministerstvu na škodo!

Tudi praška «Politik» povdarja, da želje po miru že dolgo niso bile tako dobre kakor so sedaj. Celó najbojevitiji listi ubirajo nekako bolj mirne strune. Zlasti oni nemški krogi, ki producirajo, so se jeli streznjavati, vidé, kako jih tlačí nemški konkurent gori iz rajha in da se morejo proti njega konkurenci udrževati le s pomočjo spretne in skromnega — češkega delavca. Stvar stoji tako, da Nemci ne morejo udusiti Čehov, ni Čehi ne Nemcev. Ako bi Nemci in Čehi delali eden z drugim mesto drug proti drugemu, bi nastala tolika mera moči, da nebi bili n. pr. Ogri nikdar prišli do tolike veljave in objestnosti. In do sprave pride lahko, ako Nemci opuste misel, da le oni morajo biti prvi v državi!

Istemu listu poročajo z Dunaja, da z ozirom na eventualna pravna pogajanja mej Čehi in Nemci se bavijo z mislijo, da bi v prihodnje ministerstvo pozvali tudi jednega Čeha kakor ministra brez portfelja, in sicer tako osebo, ki je v kontaktu s parlamentom in strankami. Minister za Galicijo da ne bo uradnik, ampak parlamentarec. Zato pa ne bo nobenega drugega Poljaka v novem ministerstvu.

Gibanje v dosego miru. Ukljub nevspehom konferencije v Hagu, kateri je — kolika ironija! — sledila vojna v južni Afriki, ear Nikolaj ne opusti svojih uzorov. Kakor je izvedel «Vorwärts», ki je bil že večkrat dobro poučen o tajnostih diplomacije, pošlje ruski kancelar dne 13. t. m. (t. j. na pravoslavno novo leto) vsem vladam, ki so se udeležile mirovne konferencije, nov reskript, v katerem izraža veldušni ear željo, naj bi v početku novega veka nadaljevali delo v dosego miru med narodi in, kolikor mogoče, v odpravo oboroženja. Car omenja tožno južno-afriške vojne ter pravi, da ga napol-

njuje z strahom dejstvo, da se je začelo oborožanje širiti tudi na mornarico, dočim bi po načelih krščanstva in po opravičenih željah narodov, ki hočejo mirnega razvitka, trebalo z združenimi močmi vseh držav preprečiti ta zla.

Cesarja Viljelm nagovor častnikom in ruski listi. Cesar Viljelm je na novega leta dan izustil v berlinski orožnici, kjer so shranjeni spomini na zmage nemške armade, pred častništvom berlinske garnizije govor, ki je bil razdeljen v dva dela. V prvem delu se je spominjal slavne zgodovine nemške vojske v prošlem stoletju; drugi del se je bavil s prihodnostjo, ki »leži na vodi«. Kakor znano, je cesarju Viljelmu najljubša želja, da pomnoži mornarico, da bo Nemčija tudi kakor pomorska moč imela odločilno besedo v svetovni politiki. O tem govoru pišejo ruske «Novosti»: Nemčija se trudi, da si zagotovi svojo svetovno veljavo, opiraje se na svoje gnotne moči. Krivo pa bi bilo misliti, da vsled tega preti kaka nevarnost obćemu miru. Cesar Viljelm je za časa svojega vladanja zadostno dokazal svojo miroljubnost. — «Novo Vreme» pravi: Nihče ne dvomi, da je izjava cesarja Viljelm glede pomnoženja mornarice bila v prvi vrsti naperjena proti Angliji. Navedenemu listu se dozdeva, kakor da bi nemški cesar hotel dati umeti, da bi nemška vlada drugače postopala gledé dogodkov v južni Afriki, če bi imela Nemčija dovolj močno mornarico. — «Rossija» meni, da meč ne bo igral več odločilne vloge, ampak da pridejo na površje načela carja gledé miru.

Agitacija v Makedoniji je začela bolgarski in turški vladi zopet delati preglavice. Prej ali slej se mora rešiti makedonsko vprašanje. Veliko društvo »za Makedonijo«, ki ima svoj sedež v Sredu, je raztegnilo svoje delovanje po vseh mestih in najmanjših vasi, koder bivajo Bolgari. Povsod nabirajo prispevkov. Kdor ne more dati denarja, pa izroča odboju imenovanega društva živila in drugo blago, kar potem odbor spravlja v denar. Sedaj je izdalo društvo 600.000 obveznic po 50 levov (1 lev = 80 stot.), da nabere na ta način potrebni agitačijski zaklad. Namen tega društva pa ni osvoboditev Makedonije iz turškega jarma, ampak društvo deluje na to, da doseže za Makedonijo in vilajet Drinopoljski politično svobodo, zaježeno od velevalsti, in preosnove na vseh poljih uprave.

Razsodba državnega sodišča v Parizu. Državno sodišče je spoznalo »zarnika« Buffeta z 148 glasovi proti 48 krivim; 13 senatorjev ni glasovalo, 3 so bili odsotni. Pripoznali so olajšujoče okolnosti. Godefroy in de Vaux sta bila oproščena, istotako Sabran in de Ramel.

Tržaške vesti.

Boj na vsej črti! Iz Trsta nam pišejo: Primorski Lahoni bijejo proti nam boj na življenje in smrt. Vsaj tako je čitati v glasilih, zastopajočih te smrtne sovražnike naše. In res, ako čitamo njih glasila in ako nekoliko opazujemo njih delovanje proti slovanstvu, se moramo prepričati, da nas misle pokonečati. Gledišča so za nas zaprti! Šole plačujemo, a jih nimamo! Na magistratu stopajo z nami kakor bi bili mi kakšni divjaki! Državna oblastva treba povso' in opetovano siliti, da vrše svojo dolžnost, kakor to zahtevajo avstrijski temeljni zakoni! Našim delavcem, rokodelcem in sploh podrejenem na raznih podjetjih pod kaznijo brane govoriti svoj materini jezik!! Ni-li to boj na življenje in smrt?! Ali, ako bi hoteli naslikati vse, kar moramo Slovani trpeti po lahonih, bi trebalo napisati kar celo knjigo!!

Oni nas napadajo in preganjajo pod pretvezo, da jih mi hočemo nadkriliti ali celo — uničiti. Kar si ne morem misliti grše laži. Mi se branimo, ker se moramo, kakor se brani vsaki napadeni, in kar zahtevamo, ni nikako nadvladje, nikako uničevanje naših nasprotnikov, ampak mi hočemo jedino le živeti in imeti iste pravice, ki jih že imajo naši napadaleci. Da so včasih na adaleci sami tepeni, nismo krivi mi, ne, ker od slovenske strani — in še to v silo redkih slučajih — samo pobirajo orožje, ki so je oni rabili proti nam ter jim je vračajo z isto mero, s katero merijo oni nam. Mi pa se vendar množimo ukljub naskokom in napadom in morda ni daleč oni dan, ko jim posojemo — stoj!

Kakor nam oni posojajo danes, tako se

jim bo vračalo danes jutri — in morda še z obrestmi.

Naši dobri prijatelji! Pišejo nam: Na zadnje Silvestrovo sem bil povabljen na malo domačo zabavo. Med nami je bilo tudi par Italijanov (seveda bolj zmernih) in en Nemec. Po mali večerji je pričela domača zabava, ki je bila precej zanimiva, osobito ker se je govorilo v treh jezikih ob enem!

Italijana sta bila (vsaj na videz) zadovoljna, ne pa tako gospod gost Nemec. Ta zadnji je začel ubirati politično struno ter nekako prikrito zabavljati, ker je slišal, da se moji otroci razgovarjajo v slovenskem jeziku! Meni je bilo zelo težko odgovarjati in žaliti povabljenega gosta, ali ko sem videl, da gospod Nemec nadaljuje v zabavljanju na Slovanstvo, sem odložil vsako obzirnost do gosta ter sem mu povedal, kar mu je šlo. Da se drzne kakov privandran Nemec zabavljati v gostoljubni hiši proti domačinom, mej tem, ko se dva sodeležana Italijana vedeta dostojno, to je po mojem mnenju vrhunec neodpustljive nesramnosti. Poslušajte torej, kako je začel gosp. German! Rekel je: Zakaj govore vaši otroci v družini slovensko? Odgovoril sem: Zato, ker so Slovenci. On: Kaj vas ni sram javno izpovedati to? Sram bi me moralo biti, ko bi moji otroci ne znali mojega materinega jezika, kateri nima nič manj veljave od vašega in katerega se boste morali učiti tudi vi Nemci, ako boste hoteli živeti mej nami. Moj gospod gost se je grozno jezil, da sem ga tako — pribil, ali pomagano mu ni bilo niti potem, ko se je zadril na panslaviste, ki bi hoteli baje podjarmiti ves svet! Vprašal sem ga, zakaj da on uči nemški svoje male? Zakaj uče Italijani svoje italijanski? ter sem dostavil, da moji govore vse te tri jezike. Doma in na ulici govore z Slovincem slovenski, ako pa treba, znajo govoriti tudi s tujcem v njegovem jeziku. Kar se tiče panslavistov, sem mu povedal, da so baš Nemci oni, ki bi hoteli vladati ves svet, in ako se v Trstu slučajno kažejo Italijanom prijazne, se to godi le iz zvižace! Namen Nemcem v Trstu je: pograbit vso trgovino in kapital ter tako dovr'iti most do Adrije!! Panslavist.

Še enkrat o novih razglednicah družbe sv. Cirila in Metoda. Ko sem dobila v roko izvod lepih novih razglednic družbe sv. Cirila in Metoda, katere je založil g. Skrinjar, tolmačila sem si sliko gotovo popolnoma drugače, nego imajo te razglednice namen biti tolmačene. Nič me ni bilo strah ognja in stehi šatora in tista pomenljiva četrta ure me nikakor ni plašila ali malodušno razdvajala. »Slava« zame ne govori ljudstvu besede strahu in boječega opomina — ah, »Slava« danes ne pozna in ne more poznati takih besed! Pač resnica je, da nam gori streha naših domov, pač res je, da imamo le še malo materialnega premoženja, ki ga nam niso še pograbili tujei, a tudi po njem iztezajo svoje nenasiitljive roke — a kaj naj to znači?! Mari to, da hitimo v grob? Krivo sodijo oni, ki sodijo tako! Da, ugrabili so nam imetje, ugrabili vse bogastvo naše zemlje, ugrabili celo domove — a kaj znači to? Sej niso ugrabili nas! Mi še živimo! In onemu, ki ima izgubiti sumo še življenje, je v dolžnost, da se bori tem pogumneje in najvtrajneje! Tudi najkrutejša in najmogočnejša moč podlega prej ali slej pravični osodi in že po naravnem zakonu se vsaka krivica maščuje preje ali pozneje, in prav zato smemo mi Jugoslavlani za trdno pričakovati — ne svojega pogina, marveč svojega osvobođenja in svoje slave. Da, kazalec kaže na 24.12, a to je za nas veselo znamenje, da se vedno bolj bliža 12. ura, s katero odklenka prevladi naših ošabnih zatiralec in da je z ora 20. stoletja — slovenska zora!

Rodoljubka.

Naznanilo o napovedih za odmero osebne dohodarine, plačarine od viših službenih prejemkov in prihodarine za leto 1900. (Zvršetek.) Kedor eno, oziroma tri leta še ni imel dohodkov, jih mora napovedati po povprečni dobi njih uživanja, odnosno se zneskom, ki ga upa dobiti v dobi jednega leta.

Ista načela veljajo za računanje troškov, ki se smejo odbiti.

Določila za obdačevanje novih davčnih zavezancev in njih dolžnost, predložiti napoved, se nahajajo v §§ 227 in 228.

Natančnejša določila, kako je postopati o sestavi napovedi za osebno dohodarino, se nahajajo v I. delu v drž. zak. št. 108 ex 1897 razglašene in izvršitvenega predpisa k IV. poglavju zakona od 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220. Ponatisek tega dobé lahko

brezplačno davčni obvezanci v Trstu na e. k. davčni administraciji, na Goriskem in v Istri pa na pristojnih e. k. davčnih glavarstvih, odnosno na e. kr. davkarijah, ki niso na sedežu okrajnega glavarstva. — Ako kak davčni obvezanec ni podal dolžne napovedi v predpisanem roku, pripravi se odmera po novem pozivu na podlagi § 205 lahko uradoma; razven tega mu je pričakovati, da se uvede proti njemu preiskava zaradi davčne zatajbe. — Kazenska določila zaradi davčne zatajbe, davčnega prikrajšanja in opuščene napovedi obsegajo §§ 229, 241, 243 in 244. — Napovedi za prihodarino je glasom § 138 predložiti na pristojni davčni oblasti ob prav tistem času kakor napovedi za osebno dohodarino. — V svrhu odmere prihodarine za leto 1900 se pozivljajo torej vse osebe, ki uživajo v Trstu, na Goriskem ali v Istri v zmislu § 124 prihodarini podvržene prejemke, da do 15. februarja 1900 predložé napovedi o vseh teh prejemkih — izvzemši one, pri katerih se prihodarina odtegne dolžnikom — po obrazu, zaukazanem z izvršitvenim predpisom k III. poglavju zakona o osebnih davkih, razglašenim drž. zak. št. 171 ex 1897. Te napovedi se vlagajo oziroma tudi dadó ustmeno na zapisnik na isti davčni oblasti, katera je po pričujočem naznanilu pristojna za sprejemanje napovedi o osebni dohodarini. — Tiskovine za napovedi se dobivajo lahko brezplačno na istih oblastih in uradih, kakor tiskovine za osebno dohodarino. — Prihodarini je po § 124 zavezan, kedor iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravie dobiva prejemke, katerih ni že naravnost zadela zemljarina, hišarina, pridobarina ali plačarina. — Sem spadajo posebno v § 124 št. 1—7 navedene obresti, rente, tekoča plačila, oprave itd. — Ker se prihodarina nasprotno od osebne dohodarine ne odmerja po gospodarstvu, ampak za vsako osebo posebej, zato se opozarja še posebno na to, da mora vsaki posamični upravičenec prejemkov, odnosno njegov zakoniti zastopnik pod zakonitimi pogoji podati napoved. — Osebe, katerih prihodarini podvrženi prejemki niti sami za-se, niti skupno z njihovimi drugimi dohodki ne presegajo letnega zneska 600 gld., so po § 125 št. 7 sploh proste prihodarine, torej tudi niso dolžne podati napovedi. — Podrobna zakonita določila o sestavi napovedi za prihodarino so natisnjena na zadnji strani obraza za napoved v pouk davčnim obvezancem. — V svrhu priredbe prihodarine za l. 1900 treoa glasom § 128 napovedati stalne prejemke v znesku leta 1899, dejanski doseženem, nedoločene in nestalae prejemke pa v premeru 1897, 1898 in 1899. — Kedor še ni imel toliko časa prejemkov, mora jih napovedati po povprečni dobi njih obstanka, oziroma se zneskom, ki ga upa doseči v enem letu. — Določila za obdačevanje na novo v davčno dolžnost stopajočih oseb in njih dolžnost, podati potrebno naznanilo, se nahajajo v § 145.

Kedor ne poda pravočasno napovedi, odnosno omenjenega naznanila, se izpostavi tudi pri prihodarini kakor pri osebni dohodarini pravnim posledicam, da so davčne oblasti glasom § 142 pooblašcene uvesti obdačevanje uradoma, ter da se po §§ 243 št. 4 in 244 more kazenski postopati radi davčne zatajbe.

Tudi gledé prihodarine je dolžnost, podati napoved, in naslednji opuščanja iste so neodvisni od tega, je-li bil davčni obvezanec za to osebno pozvan ali ne.

Lloyd. Včeraj je paraik »Habsburg« s 14 potniki na krovu prispel v našo luko, kjer so mu takoj dovolili izkrcanje. — Parnik »Berenice« so včeraj odpustili iz karnatene, ter ga spravili v arsenal, ker ga treba popraviti. Častništvo, mnoštvo, zdravstvena komisija in delavci, ki so razkladali kavo, so se podali v Trst.

Drobnosti. 35-letna delavka Karolina Leonardon iz ulice Fontane št. 16 se je hotela včeraj zasturpiti s plinom od oglja (ogljikovim okisom); sosedje so o pravem času opazili nje namero in poklicali zdravnika rešilne postaje, ki je spravi nesrečnico v bolnišnico. — Kap je zadela 78-letnega Josipa Rotarja iz ulice Toricelli št. 6. Spravili so ga na rešilno postajo in od tam v bolnišnico. — Neki tuk. trgovec je z dvema »tičicama« obiskoval več tuk. gostilnic in kavaren; zjutraj je opazil, da mu ni zginila le dobra vest iz srea, ampak tudi 195 gld. iz žepa. G. oficijal Titz, katerega je dotičnik obvestil o tatvini, se je podal namudoma na lov ter je tudi našel tičici in ji retiriral. Ženski sta priznali tatvino. — V dobi od 15. do 28. decembra m. l. je bilo

iz skladišča št. 20 v svobodni luki ukradenih 100 kilogramov mandeljov. Policija išče krivce. — Sinoči ob 11. uri in pol sta dva redarja v ulici S. Spiridione zalotila moža, ki je poskušal udreti v prodajalnice trdnice A. Alberti. Tat je zbežal, a že v ulici Zonta so ga ujeli. Na policiji so spoznali v njem 25-letnega mizarja Natala Germinca iz Gorice, ki je bil že večkrat izgnan iz Trsta.

Dražbe premičnin. V petek, dne 5. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Capuano št. 11, hišna oprava; v ulici della Tesa št. 3, gredi, krmilo in teltnice; v ulici Calvola št. 6, hišna oprava; v ulici della Tesa št. 26, hišna oprava; v ulici Sanità št. 2, dragocenosti; v ulici Irene št. 2, hišna oprava; v Trebčah št. 82 in 131, prešiči in krave.

Pevsko društvo »Velesila« v Šklednju vabi na veliko veselico s plesom, ki bo v soboto dne 6. januarja v veliki dvorani g. Marije Sanein-Čemot. Vspored: 1. Novosad: »Južno-slavjanska koračnica«, godba. 2. F. Gerbič: »Žitno polje«, mešan zbor. 3. Farkaš: »U boj« iz opere N. Šubić, tamb. zbor. 4. St. Pirnat: »Žalost«, osmeroglasen mešan zbor. 5. God.: »Mandolina«, valček, tamb. zbor. 6. »*« »Pogovor z domom«, mešan zbor. 7. Zajc: »Večer na Savi«, godba. 8. I. Mahorič: »Ona me ljubi«, soloigra v dveh dejanjih. 9. Ples. — Med dejanjem in spremembami igra godba. Začetek veselice ob 4. uri pop. Po veselici začne takoj ples, ki bo trajal do 3. ure popoldne. Vstopnina k veselici za osebo 30 nč., sedeži 10 nč., k plesu možki 1 krono in ženske 40 nč. Radodarni doneski se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Razglas e. kr. primorskega namestništva od dne 28. decembra 1899 l. št. 29848 o začasnem določitvi naklad za deželni zalag mejne grofije isterske za leto 1900.

Njegovo ces. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo z najvišim ukrepom od dne 19. decembra 1899. l. najmilostneje potrditi sklep deželnega zbora mejne grofije isterske dne 24. novembra 1899 l., da se v pokriti primanjkljaja v deželnem zalogu naklade v meri in obsegu določenima za leto 1899., začasno nalože in pobirajo tudi v letu 1900 in sicer dotlej, dokler se zakonitim potom določi deželni proračun za leto 1900.

Pobirale se bodo torej začasno v mejni grofiji Istri tekom leta 1900 te le deželne naklade:

1. doklada 35% na vso izravne realne davke in doklada 45% na vse izravne personalne davke, v kolikor isti niso oslobojeni doklad v smislu zakona od 24. junija 1898 dež. zak., št. 20;

2. doklada 100% na užitino od vina in mesa;

3. davščina po 3-40 korone od vsakega hektolitra na drobno potočenega piva in po 20-40 korone od vsakega hektolitra na drobno potočenih opojnih žganih pijač, navedenih v zakonu od 18. majnika 1875 drž. zak., št. 84 člen. I. B. II. odst. 1 in po 13-36 koron od vsakega hektolitra na dobro potočenih opojnih pijač, navedenih v istem zakonu člen. I. B. II., odst. 2.

Davščine na pivo in na žganjine ne smejo se pobirati ni ob izdelovanju ni ob uvozu. Isto tako jo žganje oproščeno deželne davščine v vseh slučajih, v katerih se za isto ne plačuje državni davek po §. 5 zakona od dne 20. junija 1888 leta št. drž. zak.

To se objavlja na občno znanje vsled ukaza e. kr. ministerstva notranjih poslov od 22. decembra 1899 l., št. 43325.

Vesti iz Štajerske.

— Štrajk v okraju Köflach. Vsled žuganij delavcev v stavki morajo praznovati tudi v Biebersteinu in v Köflachu. Vsega štrajka 1950 delavcev. — Voditelj zemljedeljskega ministerstva je poslal ministrskega svetnika Zechnerja na lice mesta, da se pouči o namenih delavstva ter deluje na to, da bi se nasprotja poravnala mirnim putem.

— Krajni šolski svet na Vidnu je kupil v svrhu zgraditve novega šolskega poslopja Podjedovo posestvo za 4000 gld., a 2500 od skupne cene plača kakor velika do-

brotnica dobro poznana gospa Hočeverjeva v Krškem.

— Krivično in neutemeljeno se mora imenovati naredba poštanih ravnateljev, s katero se zabranjuje vsprejemanje učiteljev v poštne urade. Iz dejstva, da primanjkuje učiteljev, še menda nikakor ne sledi, da bi bili učitelji primorani vztrajati v svojih nemilih materialnih razmerah in bi ne smeli stremeti za boljšimi. To je že res skrajno, kar bi se zamoglo zahtevati v veku — osebnosti svobode. Naj se raje že vendar enkrat kaj pozitivnega stori v zboljšanje gmotnega položaja učiteljev.

Razne vesti.

Kuga. Kakor javljajo iz Rio de Janeiro z dne 2. t. m., se v Santosu in St. Paulu kuga razširja bolj in bolj. Slučaji, opazovani zadnje dni, so nenavadno hitro povzročili smrt.

Cerkev se je porušila. Kakor javljajo iz Bolezna z dne 2. t. m., se je v Villnössu na Tirolskem med službo božjo udril del stropa ter pokopal pod seboj nekaj šolskih otrok, ki so klečali blizu altolja. Enega učenca je ubilo, dva druga pa sta težko poškodovana.

Pisemski zavrtki z črnim robom so na Francozskem prepovedani. Vzrok temu je iskati v tem, da je na takem robu lahko prerezati zavrtke, polastiti se vsebine, zopet zalepiti ga in, če treba, na prerezanem kraju zopet po-črniti, da se manj pozna.

Sarajevska vlada je izdala odobrenje, da knjigotlačnica hrvatske delniške družbe v Mostaru prične svoje delovanje. Narodnemu podjetju želimo vsestranski prosihi in napredek.

Pomanjkanje premoga v Zagrebu. Zaradi snežnih zametov v zadnjih dneh, ki so ovirali železniški promet, je nastalo v Zagrebu veliko pomanjkanje premoga.

Žalostno novo leto. Z Reke nam poročajo: Na novega leta dan je sedela večja družba v »Grande Restaurantu« ter poslušala eigaško godbo, med njimi prijatelja Atilij Rudan in Pavel Baborsky. O polnoči je Rudan začel tožiti, da ga boli glava ter je hotel domov. Baborsky ga je pregovoril, naj izpije prašek antipirina, kar mu pomore, ter naj še ostane. Dal mu je prašek. Rudan je opazil, da ima zdravilo neki čuden duh; Baborsky je poskusil ostanek v čaši, ne da bi zapazil kaj posebnega. Rudanu pa je postajalo slabše in slabše. Spravili so ga v stanovanje, kjer so zdravniki spoznali, da je bil zastrupljen s strihinom, a bilo je že prepozno. Baborsky je lovec ter rabi strihin proti lisicam. Zamenjal je bil prašek. Ko je Baborsky izvedel, da je kriv prijateljeve smrti, se je zaprl v stanovanje ter se ustrelil iz revolverja. — Oba prijatelja so pokopali o isti uri.

Potres. Kakor poročajo iz Petrograda, je v ahalkalskem okraju tihiške gubernije potres porušil deset manjših vasi. Guverner je odredil izredno pomoč ter poslal vojaštvo na kraj nesreče.

Pozabljivost. Angleško novinstvo opozarja Brite na slabosti sodobnih državnikov. Zlasti tednik »Truth« kar razsiplje sarkazem. »Lord Landsdowne«, tako piše n. pr. omenjeni list, »nam ni vojni minister, ampak minister za — manevre«. Potem pa pripovedujejo sledečo anekdoto: »Neki ameriški trgovec je potoval z ženo in detetom z nekim parnikom na reki Mississippi. Ko so dospeli na postajo, kjer je hotel izstopiti, je Amerikane zbral svojo prtljago ter štel komade, a nekaj mu je manjkalo. Štel je in štel, a ni mogel najti, česa mu manjkalo. Slednjič je pristopil k njemu kapitan parnika pa mu rekel: »Vi, jaz ne morem dalje čakati z la-dijo. Pojdite vendar že v kabino po ženo in otroka«. Glejte no, je dejal trgovec, saj sem vedel, da se ni vse na suhem. — Tako so tudi vojaški krogi opozorili lorda Landsdowna, da je pozabil poslati dovolj konjenice in težkih topov v južno Afriko. Glejte no, je dejal lord, saj sem vedel, da sem nekaj pozabil. Na tak način označujejo Angleži sposobnost svojega vojnega ministra.

Kdaj konča XIX. stoletje? O tem se po svetu pričajo. Zakaj ne bi še mi svojo reki? Mi mislimo, da nimajo prav ne eni ne drugi; ne tisti, ki menijo, da XIX. stoletje konča 31. dec. 1899., in ne oni, ki postavljajo konec temu stoletju na 31. dec. 1900. Leta se štejejo po Kristusovem rojstvu. Kadar mine 1900 let po Kristusovem rojstvu, takrat bo tudi konec XIX. stoletja.

Ako se držimo tega, kakor se praznuje, da je bil Kristus rojen dne 25. decembra, torej bo konec XIX. stoletja dne 31. decembra 1900. o polnoči.

Zakaj ni bilo leto 1900. prestopno leto? Tega pojasnila ne najdemo v letošnjih koledarjih, dasi je stvar zanimiva in bi morala biti baš v koledarjih nekoliko obširneje pojasnjena.

Leta 1582., ko se je uvel gregorijanski koledar, ustanovili so povprečno dolgot vsakega leta na 365 dni, 5 ur, 49 minut in 16 sekund. Ker pa se leta računajo samo na cele dneve, določilo se je, da ostane vsako četrto leto prestopno leto, t. j. vsako leto, katerega številko je mogoče deliti z 4, obsega 366 dni. Ob enem pa se je tudi določilo (da je razlika kolikor mogoče manjša), da to pravilo ne velja o sklepnih letih vsakega stoletja (v tako imenovanih sekularnih letih). Za sekularna leta je bilo določeno, da bodi ono prestopno leto, katerega številko je mogoče deliti z 400, torej tudi vsako četrto sekularno leto.

Do zdaj je bilo torej edino sekularno leto 1600. prestopno. Tako bo tudi leto 2000.

Sekularna leta 1700., 1800. in 1900. pa so navadna le s 365 dnevi.

Sicer pa povdarjamo še, da tudi s temi »popravki« ni štetje časovnih oddelkov popolnem uravnanu in bo treba zopet popravljati, ko mine kakih 3600 let.

A nas ne bo tedaj glava bolela. To novo ureditev naj bojo izvršili oni, ki bojo takrat živeli — ako bodo.

Brzjavna poročila.

Dunaj 3. (K. B.) Odsek ogerske delegacije za mornarico je imel danes sejo, v kateri je, z nekimi spremembami v besedilu, odobril poročilo referenta o predlogi glede mornarice.

Dunaj 3. (K. B.) »Pol. Coresp.« javlja, da so se zastopniki avstrijskega in ogerskega ministerstva v Budimpešti posvetovali o pravih za novo avstro-ogersko carinsko tarifo; o tej priliki so se dogovorili, da je od pristojnih gospodarskih in strokovnih društev pred vsem zahtevati gradiva in menenj o tem predmetu.

Carigrad 3. (K. B.) Gregorijansko-armenski patrijarh je nedavno ponovil prošnjo, da bi se Armencem v revnih pokrajinah male Azije odpustile pristojbine za osvoboditev od vojaške službe. Ker namerjajo te pristojbine izročiti upravi javnih dolgov ter pričakujejo od istih večje redne dohodke, je malo upanja, da bi ugodili patrijarhovi prošnji.

Dunaj 4. (K. K.) Vojni odsek ogerske delegacije se je danes začel posvetovati o vojnem proračunu. Poročevalce Münich je objasneval proračun ter v obče priporočal, da se ga sprejme. Seja še traja.

Lizbona 3. (K. B.) V zbornici parov je odgovoril minister za vnanje stvari na neko vprašanje glede vojne v južni Afriki, da je Portugalska gledala na to, da bi nobena vojujočih strank ne našla v Lourenzo-Marquezu pomoči ali podpore. — Minister za vnanje stvari ni dobil nobenega obvestila o prevozu vojakov ali vojnega gradiva skozi navedeno mesto. Vsak prestopnik uradnikov v tem pogledu bi bil strogo kaznovan. Minister je dostavil, da Portugalska nima vzroka, da bi dvomila o lojalnosti Anglije.

Newyork 3. »Reuter« javlja: Glasom brzjavke iz Rio de Janeiro je sklenila braziljska vlada, da bode od blaga, uvoženega iz Avstro-Ogerske, pobirala 10% dokladno carino, a od blaga in Francije in Italije doklada po 30%. Ta naredba stopi 1. marca v veljavo.

Vojna v južni Afriki.

London 3. (K. B.) Večerni listi javljajo iz Sterkstoma z današnjega dne, da so Boerei danes jutro napadli Molteno. Bitka še ni zaključena.

Neun port 3. (K. B.) »Reuter« javlja: Danes je bil na hribovju okoli Kolesberga vroč boj. Sovražnik je branil vsako točko, a z časom se je odmaknil.

London 3. (K. B.) Listi javljajo iz Rendsburga včerajšnjega dne: Položaj pri Kolesbergu se je spremenil nepričakovano. Boerei so po noči zopet zasedli torišče, v katerega jih je bil general French poprejšnjega dne pregnal. Ni dvoma, da so Boerei dobili znatnih pomoči.

Trgovina in promet.

Novi kurzni list.

Pise J. U.

II.

(Glej včerajšnje »Edinost«.)

Novi kurzni list je več ali manj pridržal red starega, ali glede računanja treba ga je razdeliti v 5 delov: 1. devize, 2. valute, 3. vrednostne listine, ki se nominalno glasše na 100 ednot avstr. veljave (ali pa so tudi kronske), in so že prej notirale percentualno, 4. vrednostne listine, ki se nominalno ne glase na avstr. veljavo, ali pa tudi ne na okroglih 100 ednot (150 gl., 250 gl., 500 gl., 100 gl. v zlatu, 200 d. M., 100 gl. C. M. i. t. d.); 5. akeije, ki so samo deloma vplačane:

1. Devize, v kojih je označen internacionalni kredit in gmotno stanje (trgovska bilanca) dotične dežele, notirajo kakor popred, za 100 ednot tuje valute, v naši kronski veljavi, izvzemši Angležko, kjer je kurz označen le za 10 Ls. (prej pa mnogokrat tudi le za 1 Ls.).

Pravega računanja v tem slučaju nimamo, kajti, kdor je popred bil vajen čitati francozki kurz n. pr. 48-10 in čita sedaj 96-25, ali kaj sličenega, mora vedeti, da je popred 100 frankov veljalo 48-13 gl., sedaj pa 96-25 kron.

2. Valute. Efektivni zlati denar notira za eden komad, bankovci pa za 100 dotičnih ednot v naši kronski veljavi. N. pr. 20 fr. v zlatu (napoleondör) je stal popred recimo gl. 9-63, sedaj pa K 19-25, ali pa: 100 d. m. v bankovcih je stalo prej prilično gl. 59-15, sedaj pa 118-30 K. (Pride še.)

Nepošteno trdnice na Nizozemskem.

Ker se ponavljajo slučaji, da trpijo domači trgovci škodo po nizozemskih nepoštenih trdnicah, zlasti takih, ki se bavijo s prodajanjem žrebov (lozov), priporoča naš konzul v Antwerpen, naj se vsakdo prej dobro pouči, nego se spušča v posle s kako nizozemsko trdnico.

Podraženje papirja.

Zastopniki ogerskih papirnic so imeli dne 2. t. m. shod v Budimpešti, ter so sklenili, podražiti ceno papirja. Ta sklep utemeljuje s tem, da so se baje podražile tudi surovine, t. j. gradivo, iz katerega delajo papir.

Bančna obrestna mera.

Osrednji zvezi avstrijskih industrijalcev je došlo naznanilo avstro-ogerske banke, da bode ista mislila na znižanje obrestnega merila, kedar bodo to dovoljevale obče denarne razmere.

Zamenjanje meničnih golie (blanketov).

Glasom naredbe finančnega ministerstva z dne 29. decembra m. l. zamenjujejo v zalozah in prodajalnicah menic neporabljene blankete menic, izdanih leta 1898 z utiskano letnico 18.. z novimi z letnico 1... in to brezplačno. Dotične prošnje strank so proste kolka. Zamenjanje se vrši brezplačno.

Notiranje kurzov blaga.

Dunajska borzna komora je izdala naznanilo, glasom katerega se morajo od 2. t. m. vse cene blaga notirati v kronski veljavi. Uradno glasilo »Amtliche Warencourse der Wiener-Börse« in mesečnik »Waren-Preisbericht« bosta označevala zaprejšje cene v kronski veljavi. Z istim dnevom so uvedene jednote za notiranje s 50 kilogrami, namesto dosedanjih 100 kilogramov: pri repnem olju, oljnatem semenju, masteh, kolonijalnem blagu, usnju, kožah, kožuhovini in semenju sploh.

Izžrebane srečke.

Dunaj 2. (K. B.) Kreditne srečke z leta 1858:

Serijska 3709 št. 83	dobitek: kron 300000
" 1369 " 56	" 60000
" 1138 " 73	" 30000

Po 10000 kron dobijo srečke: serija 178 št. 76 in serija 3418 št. 66; po 4000 kron dobijo srečke: serija 1369 št. 5, serija 3993 št. 22; po 3000 kron dobijo srečke: serija 3166 št. 29, serija 3451 št. 1 in serija 3519 št. 56; po 2000 kron dobijo srečke: serija 1720 št. 33, serija 3418 št. 79 in serija 3535 št. 51.

Uravnava Donave 1870:

Številka 24630 dobi kron 160000

" 188949 " " 40000

" 53031 " " 12000

" 135447 " " 10000

" 230616 " " 2000

Avstrijski radeči križ 1882:

Serijska 2745 št. 36 dobi kron 70000

" 2023 " 47 " " 2000

Trgovinske vesti.

Budimpešta 4. Pšenica za oktober K. 7.95 do 7.96. Pšenica za april K. 7.81 do 7.82 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.41 do 6.42. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.93 do 4.94. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.03 do 5.04.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje omejeno, jako mirno. Prodaja: nekoliko tisoč met. st. Vreme: megla.

Hamburg 4. Trg za kavo. Santos good average za mare 34. — za maj 34.75, za september 35.75, za december 36.50 Denar.

Havre 4. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 40.25 za maj 50 k. frankov 41.75.

Dunajska borza dne 4. januarja.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	99. —	98.60
„ „ v srebru	98.80	98.55
Avstrijska renta v zlatu	96.75	96.75
„ „ kronah 4 ¹ / ₂	99.10	99.10
Kreditne akcije	231.95	233.35
London 10 Lr.	242.65	242.55
20 mark	23.66	23.66
Napoleoni	19.20	19.10
100 italijanskih lir	89.65	89.70
Cekini	11.42	11.42

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. om.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8. — „ brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 „ om.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9. — „ om.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 „ post.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. om.	Kornin, zveza Červinjan, Benetke
4.25 „ „	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.20 „ „	Benetke (via Červinjan in via Videm)
6.25 „ post.	Rim (via Bixij) naravnost
8.15 zvl. brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 „ „	Kornin
8.45 „ meš.	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
9.45 „ „	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 „ „	do Münzenschlaga
6.10 „ „	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Münzenschlaga, Beljaka itd.
7.53 „ „	iz Italije, Kornina, Nabrežine
8.45 „ brzovl.	iz Kornina
9.28 „ „	Dunaj, zveza s Pešto, Mühim
10.25 „ post.	Dunaj, zveza z Reko
11.40 „ brzovl.	iz Italije preko Kornina
11.30 „ om.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvl. om.	iz Italije preko Kornina
8.30 „ brzovl.	iz Italije preko Kornina
9. — „ „	Dunaj, zveza z Reko
11.35 „ om.	iz Italije preko Kornina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.20 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 „	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 „	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 „	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.25 „	Pulj, Rovinj
11.15 „	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvl.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 „	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 „	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop.	preko Červinjana v Italijo
10.42 „	in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Trzič:

7.20, 2.45, predp., 5.48, 10.33 pop.	iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.
--------------------------------------	---

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote. Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8. —, 10. — predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (posta), 9.30, 12 (posta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (posta) predp.: 1.30, 3.30 (posta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (posta), 9.30, 12 (posta) predp.: 3. —, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8. — 9.30 (posta) predp. 2. —, 3.45 (posta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (posta) 3. —, 4.15 (posta) pop. Dohod 6.45, 9. — (posta) predp. 1.30, 3. — (posta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (posta), 5. — pop. Dohod: 6.45, 9. — (posta) predp. 4. — (posta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3. — pop. Dohod preko Izole 6.30, 7. — predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7. — zjutraj (parnika „Istria“ in „Dorothea“.)

V Umag vsak dan razm. nedelj ob 4 pop. Dohod 6. — zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, sobota ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

Službo išče

mlad trgovski pomočnik za trgovino s kolo nijažnim blagom, večer slovenskega, nemškega in laškega jezika, spreten prodajalec, lepega vedenja in z najboljšimi spričevali. Ponudbe na upravnishvo »Eidinosti« v Trstu.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno znižuje. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.

Posredov. linca za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk letošnje svetovne razstave v Parizu.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.

Vatovec Jak. ulica Vienna št. 5 ima zalogo krompirja, zelja, fižola in drugih pridelkov. Razprodava na debelo.

Zaloga olja, mila in kisa.

Vatovec Anton ulica Torrente št. 26 prodaja olja, mila in kisa na drobno in debelo. Naročila izvršuje točno.

Krème.

Jurković Mate ulica Carintia št. 25 toči izvrstno črno in belo istrsko vino ter ima dobro domačo kuhinjo.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8. Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo; vsaki čas mrze jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Stantič Josip »pri Pepetu Kraševcu« na Rožariju poleg cerkve Sv. Petra pod ljudsko šolo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naročbe.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Trgovci.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaje moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco«, ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Nazarij Grižon Ulica Giulia št. 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, kolonijalnega blaga in olje.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

V Gorici.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagažn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Cene zmerne!

V soboto 6. januarja se odpre

RESTAURANT AL CERVO BIANCO

v ulici S. Lazzaro št. 3 (Palazzo Salem).

Najboljše istrsko vino od Sanvicenti, dalmatinsko belo in prve vrste Dreherjevo pivo. Nemška kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene. Posebne sobe za obede, društva, zborovanja, klube itd.

Lastnik je Slovenec.

Za obilen obisk se najudaneje priporoča

Romej Fabbri, voditelj.

Postrežba točna!

Vabilo na naročbo „Slovenke“.

P. n.

Z novim letom 1900 začne „Slovenka“ svoj četrti letnik. Jedino slovensko, oziroma jugoslovansko žensko glasilo je postalo tekom prvih let svojega obstanka tako priljubljeno, da je vsaka posebna hvala nepotrebna. Izdajatelj lista se pa nočejo zadovoljiti z dosedanjimi uspehi, temveč hočejo napeti vse moči, da priboré „Slovenki“ tisto veljavo, ki sodi edinemu glasilu našega ženstva. Naša „Slovenka“ mora postati dostojna vrstnica enakim listom drugih omikanih narodov.

Žensko vprašanje zanima danes najviše duhove obeh spolov, in vsi izobraženci priznavajo njegovo veliko važnost, naj se že kakor koli postavljajo napram posamičnim zahtevam ženstva. Materijal, ki ga to vprašanje obsega, je pa tako ogromen, da je za njega spoznavanje potreben poseben študij. In „Slovenki“ bo prva naloga, omogočiti in pospeševati to proučevanje. Zato bo posvečevala vso brigo in pozornost vsem pojavom ženskega gibanja in bo stala odločno na stališču ženskih pravic, ženske osamosvoje. Ozirala se bo pa tudi na vse prikazni, ki so direktno ali indirektno v zvezi z ženskim pokretom, dobro vedé, da je žensko vprašanje v svojem bistvu le en list velike knjige, le del organske celote, socijalnega vprašanja.

V ta namen bo „Slovenka“ objavljala temeljite znanstvene članke in razprave, izvirne in v dobrih prevodih, dalje: brižno sestavljeno kroniko ženskega gibanja — doma in po svetu — ter bibliografijo ženske sociologije. Pa tudi zabavnega dela ne bo zanemarjala, temveč bo skrbela za dobro leposlovno dag virov vezani in nevezani besedi. Spise bo objavljala tudi v hrvatskem oziroma srbskem jeziku; a da bodo taki sestavki tudi Slovencem lahko umljivi, bo v vsaki šlevilki tolmačila manj umevne hrvatske besede.

Mnogo priznanih književnikov je obljubilo uredništvu svoje sodelovanje, med njimi zlasti: Anton Aškerc, Aleksandrov, Ljubomir Babič-Gjalski, Alojzij Benković, Bogomila, Danica, Desimira, dr. Fran Eller, Engelbert Gangl, Fran Goesti, Fran Govékar, Fran Jagar, Vladimir Jelovšek, Etbin Kristan, Kristina, Henrik Krizman, Zofka Kyeder, Janko Leban, Janko Leskovar, Márica, Márica II., Milan Marjanović, Anton Medved, Mihovil Nikolić, Potočan, Jakob Vetušek, Vida, Antonin Zavadil, Zorana, Oton Zupančič, Žabnik i. dr.

Tudi z svojo zunanjo obliko pokaže „Slovenka“ v novem letniku, da napreduje s časom. Radi boljšega urejevanja in ložjega pregleda za čitatelje pa bo izhajala enkrat na mesec, seveda razmerno povečana.

Da bo mogla izpolnjevati vse svoje številne in težke naloge, je pa treba splošne podpore jugoslovanskega čitateljstva, zlasti našega ženstva. Zato se obračamo do Vas z uljudno prošnjo, da se blagovolite naročiti na „Slovenko“, ter jo priporočiti tudi svojim prijateljem in znancem, kajti samo, ako se krog njenih naročnikov povsod razširi, ako nam stari naročniki pridobé novih, bode mogla materialno in intelektualno uspevati in se razvijati v korist našega ženstva, našega naroda, pospešujé naš splošni napredek.

Naročnina znaša za vse leto 6 kron. — Naročnje se na upravnishvo „Slovenke“, v Trstu, ulica Molino piccolo št. 3.

Z odličnim spoštovanjem,

uredništvo in upravnishvo „Slovenke“.

V TRSTU, meseca decembra 1899.